

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.545/2015/3. szám

A Debreceni Ítéltábla dr. Arányi Szabolcs ügyvéd (cím) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű és II.rendű felperes neve II. rendű (mindketten: cím) felpereseknek - dr. Soós Nimród ügyvéd (cím) által képviselt I.rendű alperes neve I. rendű és II.rendű alperes neve II. rendű (mindketten: cím) és dr. Palásti Péter ügyvéd (cím) által képviselt III.rendű alperes neve III. rendű (cím) alperesek ellen közös tulajdon megszüntetése iránt indított perében az Egri Törvényszék 2.P.20.363/2014/20. sorszámú ítélete ellen a felperesek 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni az állam javára a lakóhelyük szerinti illetékhivatal felhívásában megjelölt módon és számlára 408 000 (négy száznyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az **e.-i ...3/A/3** helyrajzi számú társasházi lakásingatlan a felperesek és a II. rendű alperes, a **...3/A/4** helyrajzi számú ingatlan a felperesek és az I. rendű alperes $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ arányú közös tulajdonában állt, az ingatlanokat a III. rendű alperes javára jelzálogjog terhelte. Az Egri Törvényszék 1.Pf.20.177/2014/5. sorszámú jogerős ítéletével elrendelte a bejegyzett jogok törlését és az eredeti állapot helyreállításaként a **gazdasági társaság** tulajdonjogának a visszajegyzését.

A felperesek a keresetükben a két ingatlanon a közös tulajdon megszüntetését kérték oly módon, hogy az I. rendű alperes **...3/A/4** helyrajzi számú ingatlanban lévő tulajdoni illetőségét a **...3/A/3** helyrajzi számú ingatlanban lévő illetőségük fejében adja a tulajdonukba.

Az I. és II. rendű alperes az ellenkérelmében a törlési perben hozott jogerős ítélet folytán a kereset elutasítását, a III. rendű alperes a per megszüntetését kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította és a felpereseket egyetemlegesen kötelezte az I-II. rendű alperesek javára 125 000 forint perköltség és az államnak 306 000

forint illeték megfizetésére, és intézkedett az ingatlanokon a perindítás ténye feljegyzésének a törlése iránt.

Az indokolásában rögzítette, hogy a felperesek permegszüntetés iránti kérelmét 8. sorszámú indokolt végzésével elutasította és arra a III. rendű alperes ellenkérelme alapján sem látott lehetőséget. A Pp. 157. §-a, a 130. § (1) bekezdésének a)-h) pontjai felhívásával rögzítette, hogy ítélt dolog megállapíthatóságának a hiányáról a 8. sorszámú végzésében már állást foglalt és a per megszüntetésének egyéb oka sem áll fenn. Kiemelte, hogy a felperesek a keresetüktől nem álltak el.

Tekintettel arra, hogy az igényérvényesítési jogosultság anyagi jogi kérdés, ezért arról ítélettel kellett döntenie. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 147. §-a alapján a közös tulajdon megszüntetését a tulajdonostársak követelhetik. A felek tulajdonjogának bejegyzése érvénytelen, mert az létre nem jött adásvételi szerződéseken alapult, tulajdont nem szereztek. Így a felperesek a közös tulajdon megszüntetésére keresetösségi joggal nem rendelkeznek. E mellett az ingatlan egyetlen tulajdonosára tekintettel már közös tulajdon sem áll fenn.

A pereszes felpereseket a Pp. 78. §-ának (1) és 82. §-ának (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése alapján a ténylegesen elvégzett tevékenységgel arányosan mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére kötelezte. Az illetékfizetési kötelezettségről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. §-ának (2) bekezdése, a 42. § (1) bekezdésének a) pontja, az 59. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett. A perindítás feljegyzett tényének a törléséről az Inytv. 64. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett.

A felperesek a fellebbezésükben az eljárás megszüntetését, a Pp. 251. §-ának (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, a perköltségben való marasztalások mellőzését és a megfizetendő illeték Itv. 58. § (1) bekezdés f) pontja szerinti mérséklését kérték. Utaltak rá, hogy a perindítást követően az alperesek eljárás felfüggesztésére irányuló kérelméből értesültek arról, hogy tulajdonjoguk bejegyzésének alapjául szolgáló szerződés semmisségének a megállapítása iránt a **gazdasági társaság** keresetet nyújtott be. E perben hozott ítélet alapján az eredeti állapotnak megfelelően a kft. lett az ingatlan tulajdonosa. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróságnak a Pp. 130. § (1) bekezdésének g) pontja, a 157. §-ának a) pontja és a 158. §-ának (1) bekezdése alapján a pert hivatalból meg kellett volna szüntetnie. Kifogásolták a perköltség mértékét is, azt az alperesek érdemi ellenkérelme hiányában szokatlanul magasnak tartották. Utaltak arra is, hogy az elsőfokú bíróság azon felhívására, hogy nyilatkozzanak kereseti kérelmük fenntartásáról, nem nyilatkoztak. A Pp. 2. §-a és 3. §-ának (1) bekezdése felhívásával érveltek azzal, hogy jogvita elbírálására kérelmet nem terjesztettek elő. Álláspontjuk szerint érhetetlen, hogy az elsőfokú bíróság a fenn nem tartott kereseti kérelem és a perbeli legitimációjuk hiánya miatt, amelyet hivatalból kellett volna észlelnie, miért hozott ítéletet, miért mulasztotta el az illeték mérséklését és miért állapított meg a bírói gyakorlatban alkalmazott perköltségnek közel tízszeresét.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság döntésével és annak indoklásával egyaránt egyetértett.

Az ítéletábra rámutat arra, hogy a felperesek célszerű perritelt, azt követően, hogy tulajdonjoguk törölve lett, a keresettől elállás lett volna. Ezt még a fellebbezésükben is megtehették volna. A felfüggesztésre okot adó törlési per jogerős befejezését követően a Pp. 160. §-ának (1) bekezdése alapján a keresetüktől még az alperesek hozzájárulása nélkül elállhattak volna, s ez esetben csak az alperesek keresetindítás folytán felmerült költségei megtérítésére lettek volna kötelesek. E nyilatkozatot azonban elmulasztották.

Azt, hogy az elsőfokú bíróság felhívására a keresetük fenntartásáról nem nyilatkoztak, elállásnak nem volt tekinthető. A keresettől elállás a fél olyan egyoldalú, általa a per bármely szakában, szóban vagy írásban, tárgyaláson vagy tárgyaláson kívül is megtehető eljárási rendelkező cselekménye, amellyel azt juttatja kifejezésre, hogy az eljárás folytatását és érdemi befejezését nem kívánja. Az elállásra vonatkozó nyilatkozatnak határozottnak, egyértelműnek, a felperestől származónak és a bírósághoz intézetnek kell lennie.

A keresettől elállás hiányában az elsőfokú bíróság csak azt vizsgálhatta, hogy a felperesek kérelme alapján a Pp. 130. § (1) bekezdésének d) pontja alapján, illetve a III. rendű alperes alaki védekezése folytán egyéb hivatalból észlelendő okból van-e helye a per megszüntetésének.

Az elsőfokú bíróság a felperesek kérelméről 8. sorszámú végzésével helyesen határozott, ez okból a per megszüntetés hiányát a felperesek sem vitatták.

Az ítéletábra is egyetértett azzal, hogy a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja szerinti eljárásjogi feltételek hiányában a per nem volt megszüntethető és annak egyéb hivatalból észlelendő oka sem állt fent.

Az ítélt dolog (res iudicata) fennálltát a bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie. Annak jogkövetkezményeként a Pp. 130. §-ának (1) bekezdés d) pontja alapján a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítania, az eljárás későbbi szakaszában a Pp. 157. §-ának a) pontja alapján a per meg kell szüntetnie. A Pp. 229. §-ának (1) bekezdése alapján ugyanis a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapból származó ugyanazon jog iránt, ugyanazon felek egymás ellen keresetet indíthassanak vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék. Az e rendelkezés által az ítélethez fűzött anyagi jogerő hatás azt jelenti, hogy a határozathoz mind a bíróság, mind a felek kötve vannak. Ez a lezárt jogviszonyokba való beavatkozás tilalmát jelenti, amit a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 6. §-a úgy fogalmaz meg, hogy „[a] bíróság határozata mindenkire kötelező”. Az anyagi jogerő tárgyi terjedelme a tényalap és a jog azonosságát feltételezi. A jelen esetben azonban a törlési és a jelen perben sem a felek, sem az érvényesített jog, sem annak a ténybeli alapja nem azonos. Mindezekből következően elbírált igényről, ítélt dologról nincs szó.

A felperesek a perbeli legitimáció fogalmát és annak perben levonandó jogkövetkezményeit helytelenül értelmezik. Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság úgy, hogy a felperesek keresetösségi joga hiányát a keresetet elutasító ítélettel vonhatta le.

A keresetösségi jogot meg kell különböztetni a perindítási jogtól (kereseti jogtól). Ez utóbbinak - a Pp. 3. § (1) bekezdés megfogalmazása ellenére - csak a perbeli jogképesség az előfeltétele, a vitában való érdekelttség azonban nem, így a Pp. 3. § (1) bekezdésre hivatkozással nem lehet a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítani.

A perbeli legitimáció csak kivételesen, mégpedig a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja szerinti esetekben eljárásjogi kérdés: ha a pert nem a jogszabályban erre feljogosított személy indítja, vagy ha a per csak jogszabályban meghatározott személy ellen indítható és a felperes ezt a személyt felhívás ellenére nem vonta perbe. Ha a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja szerinti perakadály fennállta, az eljárásjogi értelemben vett aktív vagy passzív perbeli legitimáció hiánya csak a perindítás hatályainak beállta után állapítható meg, akkor a per Pp. 157. § a) pont alapján történő megszüntetésének van helye.

A Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontját, mint kivételes szabályt megszorítóan kell értelmezni. A Pp.-nek ez a rendelkezése kizárólag azokra az esetekre vonatkozik, amikor a jogszabály konkrétan és kifejezetten a perbeli pozíciók szempontjából nevezi meg azt, hogy ki jogosult az adott per megindítására, illetve hogy mely személy ellen kell azt megindítani. Olyan anyagi jogi szabályok, amelyek nem kifejezetten a perindítás körében adnak eligazítást, mint pl. a Ptk. 147. §-a, nem vonhatóak a Pp. 130. § (1) bekezdésének g) pontja alá.

A keresetösségi jog, azaz a perbeli legitimáció (ügylegitimáció, legitimáció ad causam) mint igényérvényesítési jogosultság a perindítási jog, illetve a perképesség fogalmain kívül eső, alapvetően anyagi jogi kérdés, amely a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra, a félnek a vitában való anyagi jogi érdekelttségére vonatkozik, vagyis azt jelenti, hogy felperest megilleti a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben.

A keresetösségi jog (perbeli legitimáció) alapvetően anyagi jogi kérdés, a félnek a vitában való anyagi jogi érdekelttségére vonatkozik, a jogvita érdemére tartozó kérdés, s így a jogvita érdeme körében bírálható el, hiánya esetén a kereset ítélettel való elutasításának van helye.

Alapítan a felperesek perköltséget érintő fellebbezési kérelme is. Az I. és a II. rendű alperes a perben 2010. május 28-án igazolt jogi képviseletet követően jogi képviselő által jártak el. A megszünt jogi képviseletük pótlásának a szükségessége azt követően merült fel, hogy a törlési per jogerős befejezését követően folytatódó perben az elsőfokú bíróság a felperesek permegszüntetés iránti kérelmét elutasította, és tárgyalást tűzött ki.

Az I. és a II. rendű alperesnek a perbeli jogi képviseletével felmerült perköltségét a pereszes felperesek a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság a képviselet ellátásával felmerült munkadíj összegét a (2)-(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével állapítja meg. Az Ükr. 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján polgári perben, az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a pereszes felet terhelő összege 10 millió forintot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5 %-a.

A felperesek által megjelölt 5 100 000 forint pertárgyértékre figyelemmel az I-II. rendű alperesek ügyvédjének a felpereseket terhelő munkadíja 255 000 forint. Az elsőfokú bíróság az Ükr. 3. §-ának (6) bekezdése alapján a munkadíj összegét helyesen mérsékelte, és állapította meg 125 000 forintban. Az ítélet tábla további mérséklést nem tartott indokoltnak. Az I-II. rendű alperesek jogi képviselője négy tárgyaláson jelent meg, és tett nyilatkozatot. A megállapított munkadíja az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban áll.

A fent kifejtett indokai alapján az ítélet tábla a fellebbezés érveinek az értékelésével jogszabálysértés megállapítására nem látott lehetőséget. Az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül hozott határozatával -, a jogi indokolás fellebbezés miatt szükséges kiegészítésével, a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

A meg nem fizetett, az Itv. 39. §-ának (1) és a 46. §-ának (1) bekezdése alapján 8 % mértékű fellebbezési illeték megtérítésére a felperesek a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján és a 15. §-ának (3) bekezdése szerint kötelesek.

Az alperesek oldalán a másodfokú eljárásban a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálására és a fellebbezési ellenkérelem hiányára figyelemmel értékelhető perköltség (Pp. 75. §) nem merült fel, ezért az ítélet tábla javukra az eredménytelenül fellebbező felperesek fellebbezési költségben marasztalását mellőzte.

D e b r e c e n, 2015. november 3.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottilia s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -